

gamle Opfattelse, at Kirkegodset tilhører Staten. Jeg skulde i og for sig ikke være kommen iud derpaa, jeg har ikke noget med at polemisere med det ærede Medlem for Væringne om den højtærede Kultusministers Stilling. Men det hænger sammen med hele mit Grundsyn, at det er Staten, der har Ejendomsret til Kirkemidlerne, at det er det grundliggende og det, der ogsaa maa ligge til Grund i hele vor Lovgivning derom, og det spiller ind paa en hel Række andre Punkter; derfor har jeg ønsket at fremdrage det.

Der var altsaa for saa vidt en Række Udtalelser i Kultusministerens Svar, som jeg kan være særlig tilfreds med, i hvert Fald nogenlunde tilfreds med og paaskønne, ligesom jeg paaskønner den Forhandlingsvenlighed, der gik gennem hele Ministerens Foredrag. Men dernæst er der et Par Punkter, hvor jeg ikke er saa tilfreds med hans Svar. Den højtærede Kultusminister fastholdt dette, som man maaske kort kan kalde Altergangsbetingelsen, den Betingelse for Valgret, der ligger i, at der ikke maa være nægtet vedkommende Adgang til Alterens Sakramente. Han sagde ganske vist, at han ikke troede, at denne Bestræbelse kunde misbruges, saaledes som jeg havde frygtet for. Men netop i de Ord, hvormed han udtalte dette, var der noget, der gjorde mig betænkelig. Den højtærede Kultusminister udtalte: „Det er ikke tænkeligt, at en Præst vil give sig til at skrive maaske 4—500 Breve for at faa Folk udelukkede fra Nadveren og derved fra at optages paa Valglisten.“ Det er ikke tænkeligt, siger Ministeren, for det første, fordi han ikke kan tænke sig Præster handle saaledes, men dernæst fordi Biskopperne vilde hindre det, og Biskopperne ere, sagde han, rolige, besindige og fornuftige Mænd. Nu skal jeg sige, at blot det Tankeeksperiment, som Kultusministeren her fremstiller, forekommer mig noget betænkeligt. Man kunde i disse Udtryk lægge den Opfattelse, at det i og for sig ikke var formelt umuligt ifølge Lovforslagets Ordlyd, at Præster kunde give sig til at skrive Breve rundt til Menighedens Medlemmer og meddele dem, at hvis de kom og vilde til Alters, kunde de ikke faa Adgang dertil. Men det er en uhyre farlig Bestemmelse; thi hvis der skulde være Mulighed for det efter Lovforslagets Ordlyd, tvivler jeg aldeles ikke om, at adskillige Præster her i Kjøbenhavn med største Glæde vilde gøre sig den Ulejlighed at sende 4—500 Breve omkring. Det er jo netop det, som er Præsternes Ideal, hvis de saadan ved

Opslag paa Kirkeporte, ved Bekendtgørelser i Bladene eller ved Udsendelse af Skrivelser kunde stemple et vist Antal af Folkekirkens Medlemmer som Faar, sætte den sorte Kokarde paa dem og sætte dem ned i Borgernes anden Klasse, saa vilde de gnide sig i Hænderne, saa kunde den gejstlige Herskesyge rigtig tilfredsstilles, det var en Ordning; de kunde lide, men som Borgerne paa det bestemtteste maa bede sig fritagne for. Jeg baaber imidlertid ikke, det er Meningen. Den højtærede Kultusminister opstillede det ogsaa kun som et rent Tankeeksperiment, men jeg haaber ikke en Gang, at det som Tankeeksperiment er formelt muligt efter Lovforslaget. I Fjor udtalte den højtærede Kirkeminister ganske bestemt, at Folk kunde lade være med at søge til Alters, saa vilde denne Bestemmelse aldrig faa praktisk Betydning; men saa var det, jeg svarede i Fjor, og jeg maa gentage det i Aar, at saa havde det hele heller ikke nogen kirkelig betryggende Virkning, og hvorfor saa ikke stryge hele denne Bestemmelse, der dog alligevel i visse Tilfælde vil kunne give Anledning til Misbrug, fordi ingen Mennesker og heller ikke Præster og Biskopper ere saa gode, som de skulle være. Imidlertid sluttede den højtærede Kultusminister med, at han ogsaa paa dette Punkt vilde forhandle med os om at formulere Lovforslagets Passus saaledes, at Misbrug hindredes. Jeg haaber da, at man ogsaa paa dette Punkt i Udvalget maatte kunne komme til en Forhandling, der fik det Resultat, at man helt strøg Bestemmelserne, men i hvert Fald paa aldeles utvetydig Maade forhindrede Misbrug deraf, saaledes at der ikke kunde blive Tale om en Opgrævning af gamle Kirketugtsbestemmelser over for Folk, som Præsterne ikke have nogen som helst Ret til at sætte ind under Kirketugt.

Jeg gaar saa over til Punktet om Præsterne som fødte Formænd i Menighedsraadene. Der sagde den højtærede Kultusminister, at det Tankeeksperiment, jeg der havde opstillet om, at et Mindretal i visse Tilfælde kunde komme til at indstille en Præstekandidat som Nr. 1, vilde være utænkeligt. Han nævnte — jeg synes, det var ret overflødigt — at afdøde Præster ikke kunde stemme med. Nej, det kunde de ganske vist ikke, skønt jeg ved fra politiske Valgkampe, f. Eks. i 5te Kreds i sin Tid, at de døde stod op og mødte. Jeg tror dog imidlertid ikke, at de afdøde Præster ville stemme med og heller ikke de forflyttede, men jeg ser ikke, at Lovforslaget forhindrer, at afskedigede Sogne-